

V Liberci 22. března 2023

Tisková zpráva

JAKOST TEPLÉ VODY V LIBERECKÉM KRAJI

Vzhledem k nárůstu cen je teplá voda předmětem zájmu celé veřejnosti. Zajištění teplé vody vyžaduje hned dva zdroje, vodu samou a energii na její ohřev. V domácnostech energie na její ohřev zaujímá druhé místo ve spotřebě energií za vytápěním. Snaha ovlivnit spotřebu a teplotu teplé vody může představovat vznik problémů s kvalitou teplé vody a s tím spojený nárůst zdravotních rizik.

U teplé vody sice není cílem dosáhnout požadavků na vodu pitnou, vzhledem k tomu, že není určena k přímé spotřebě, ale přesto má právě díky zvýšené teplotě svá specifika. Teplota může vést k louhování látek z potrubí a jeho příslušenství a je příznivým růstovým faktorem pro některé mikroorganismy. Tím nejrizikovějším je výskyt bakterie legionela, mykobakteria (onemocnění mykobakteriíza) či Pseudomonas aeruginosa (Pseudomonádové infekce).

Nejvýznamnější dopad na zdraví má Legionella pneumophila, která je spojována s onemocněním zvaným legionářská nemoc (legionelóza) nebo pontiacká horečka zejména u osob se sníženou imunitou v souvislosti s vdechováním aerosolu při sprchování.

KHS LK dlouhodobě sleduje kvalitu teplých vod v zařízeních, kde je teplá voda ke sprchování užívána a kde dochází k její stagnaci vlivem provozu jako například v ubytovacích zařízeních, v umělých koupalištích, saunách nebo se zde vyskytují oslabení jedinci jako je tomu ve zdravotnických zařízeních. V rámci rozboru teplé vody jsou k popisu využívány klíčové ukazatele jako je teplota, pH, celkový organický uhlík, ukazatele k identifikaci organoleptických změn zákal, pach a v rámci mikrobiologického vyšetření se zaměřuje na počty kolonií při 36 °C (stagnace vody) a samotné bakterie Legionella spp.

Za období roku 2022 odebrali zaměstnanci odboru hygieny obecné a komunální ve sprchách umělých koupališť a saun 28 vzorků a dalších 20 vzorků v ubytovacích zařízeních. V 9 vzorcích se bakterie Legionella sp. vyskytovala pod limitem, ve 2 případech vzorek limit nesplnil a provozovatelům bylo zakázáno používání nejakostní teplé vody ke sprchování. V obou případech se jednalo o sprchy u bazénů.

„Při prokázání překročení hygienického limitu bezodkladně vydáváme zákaz používání teplé vody a vyzýváme provozovatele zařízení k nápravným opatřením. Poté provozovatel provádí kontrolu účinnosti dezinfekce rozvodů, a to laboratorním rozbořem, jehož výsledek musí být v souladu s platnou legislativní úpravou. Často je to z naší strany o konzultační a edukační činnosti, která vyplývá z konkrétních situací daných rozvodným systémem a přítomným typem legionely“, vysvětluje Ing. Jarmila Petříčková, ředitelka odboru hygieny obecné a komunální KHS LK.

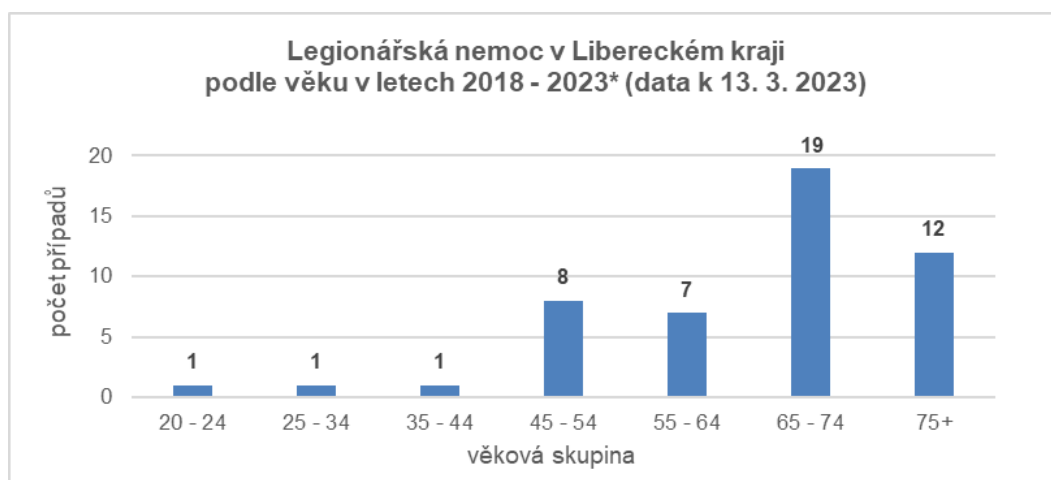
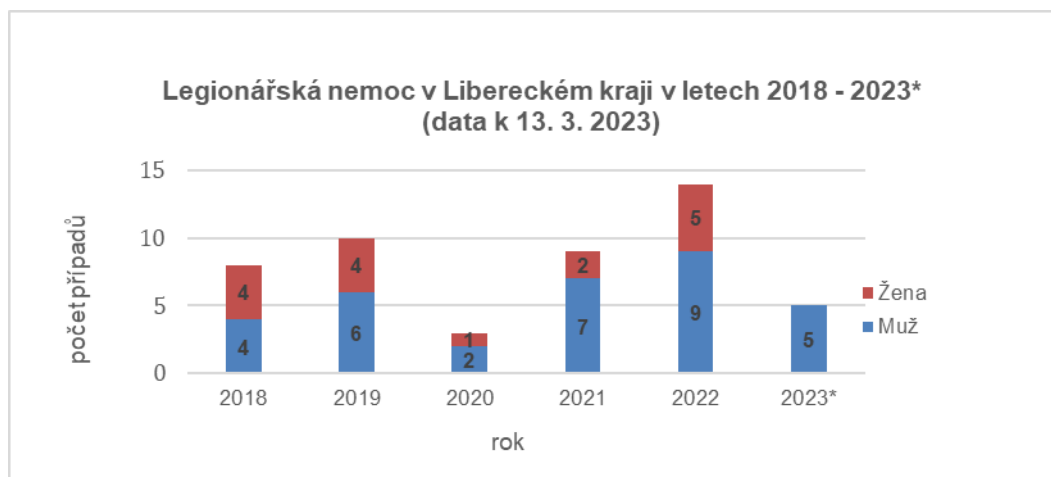
Hygienický limit je pro Legionella spp. stanoven 100 KTJ/100 ml pro ubytovací zařízení, umělá koupaliště, sauny, zdravotnická zařízení a 0 KTJ/100 ml pro oddělení nemocnic, kde jsou umístěni imunokompromitovaní pacienti.

„Ačkoliv výskyt legionel není v některých objektech nadlimitní již jsou rozvody baktérií osídleny a nelze vyloučit jejich nárůst do budoucna. Z toho důvodu je vhodné situaci ze strany provozovatele monitorovat.“ doplňuje Petříčková.

Požadavky na teplou vodu dodávanou jako součást podnikatelské činnosti osoby nebo jiné činnosti právnické osoby upravuje legislativa, která stanovuje hygienické limity jednotlivých ukazatelů. Výrobci teplé vody není uložena četnost kontrol její jakosti, přesto však za ni zodpovídá. KHS jako orgán ochrany veřejného zdraví provádí namátkové kontroly.

Rozvody teplých vod v bytových a rodinných domech nejsou legislativou upraveny a KHS sem vstupuje pouze v případě šetření příčin onemocnění legionelózou. V posledních letech počet onemocnění narůstá. V letošním roce již evidujeme 5 případů.

Při vzniku legionelózy hraje roli imunita, životaspráva (kouření), léčené onemocnění (AIDS, nádorové onemocnění, cukrovka, onemocnění dýchacího ústrojí) a predispoziční faktory. Častěji se vyskytuje legionelóza nad 50 let a u mužů.

„V rámci šetření onemocnění legionelózou není teplá voda ve sprše jediným možným zdrojem těchto bakterií. Tím může být klimatizace, zvlhčovač vzduchu, bazénová voda, půda, substrát atd. Před zahájením léčby antibiotiky by proto u pacientů s obtížemi měli lékaři brát v úvahu tuto diagnózu a zajistit odběr sputa. To významně přispěje k jednoznačné identifikaci příčiny onemocnění a účinné aplikaci opatření zamezujících, aby kontaminovaná voda byla příčinou onemocnění dalších osob,“ vysvětluje MUDr. Monika Hausenblasová, ředitelka protiepidemického odboru KHS LK a dodává že, *„nejúčinnějším a nejlevnějším opatřením je prevence výskytu legionel a tou jsou rozvody teplé vody bez míst umožňující stagnaci vody a udržování její teploty nejlépe nad 55 °C.“*

Problematice teplých vod v umělých koupalištích, saunách, bytovacích zařízeních, zdravotnických zařízeních se bude krajská hygienická stanice věnovat při výkonu státních zdravotních dozorů i v roce 2023 se zaměřením na budovy, v nichž se legionely vyskytly v minulých letech.

Zuzana Balašová
tisková mluvčí KHS LK